Ч. 75 (13.620). Львів, четвер 22. березня 1934. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (74) число „Діла" підпало знову конфіскаті. Цим разом прес. цензор вичеркнув вступ і другу половину статті п. н. „Регіональна політика на Лемківщині". Це вже 13-а з черги конфіската „Діла".

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК принято на днях у члени Т-ва такі кооперативи: 1) Кооп. для вир. зак. і обуву „Злука", кзов. Панівці (пов. Бориців), 2) „Зма[illegible]", кзов. Заболотці к. Бродів), 3) „Районова Молочарня", кзп. Конюшків (пов. Броди), 4) „Зірка", кзов. Колонна, пов. Володимир Вол., 5) „Господарська Поміч", кзов. Воля Жовтанецька, 6) „Шевська Будучність", Жовква (пов. Жовква), 7) „Українська Райфайзенка", кзов. Волосівка (пов. Зборів), 8) „Рух", гсп. кооп. з обм. відп. Маковичі (пов. Ковель), 9) Пром. Виробн. С-ка „Поступ", кзов. Вишгородок (пов. Кремянець), 10) „Районова Молочарня", кзов. Княгинінок (пов. Луцьк), 11) „Церковна Крамниця", кзоп. Горинець (пов. Любачів), 12) „Вогні", кзоп. Львів, 13) „Продукція", кзов. Львів, 14) „Самоосвіта", кзов. Львів, 15) „Каса Позичкова", кооп. з необм. відповід. Полюхів Вел. (пов. Перемишляни), 16) „Самопоміч", кзоп. Байківці, 17) „Українська Райфайзенка", кзов. Воробіївка, 18) „Українська Щадниця", кооп. з необм. відп. Довжанка (пов. Тернопіль), 20) „Достава", кзов. Холм Любл. (пов. Холм Любл.), 21) Щадн.-кред. кооп. „Поміч", кзов. Улашківці (пов. Чортків).

ПРОТИ СЛОВАЦЬКИХ ДІЯЧІВ.

УЖГОРОД, 20. III. ПАТ. Влада домагається від чеського парляменту видачі трьох членів людової партії о. Глинки, депутованих д-ра Тісо, д-ра Лабая і заст. голови партії Сівака. Всі вони були свого часу міністрами. Влада хоче потягнути їх до судової відповідальности за участь в протидержавних демонстраціях у Нітрі. В таборі словацьких людовців ця справа викликала велике зденервування. Політичного процесу, який заповідається, дожидають з великою напругою.

Величезні зловживання в Москві.

В тресті мешканевого будівництва в Москві виявлено великі зловживання. Управа тресту замінювала готові доми і сотки вагонів будівельних матеріялів на харчі, мануфактуру, самоходи і т. п., які опісля продавали спекулянтам, або роздавали службовцям. Таким способом спроневірено 130 домів, 400 вагонів хліба і 029 вагонів будівельних матеріялів.

Колегія ДПУ засудила 8 осіб по 10 літ вязниці, 7 осіб по 5 літ і одну на 3 роки.

ПІДОЗРІЛА АКЦІЯ СОЦІЯЛІСТІВ.

ПАРИЖ, 20. III. „Еко де Парі" містить нотатку п. н. „Соціялісти в департаменті Норд приготовляються до домашньої війни". Сказано там, що соціялістична партія в Ліль розіслала своїм членам квестіонар, в якім находяться запити щодо цивільного стану члена, мобілізаційної кляси, військового ступня і вмілости орудувати скорострілами. Крім того члени партії, які годяться вступити до міліції, мусять зобовязатися до безоглядного послуху.

Довкола афери Ставіського.

ЗІЗНАННЯ НОВИХ СВІДКІВ.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. В справі вбивства судді Пренса часописи дають зміст останніх зізнань, якими заінтересувалася слідча влада. Дня 20. лютого, коли вбито Пренса, свідок, що вкривається під криптонімом Г. В., їхав самоходом біля Діжон. По дорозі мусів задержатися, бо зіпсувався мотор. Не знаючи околиці, хотів задержатися при першому стрічному самоході, щоби спитати про дальшу дорогу. Незнайомий відповів йому дуже сердито. Свідок віддалився, одначе обсервував здалека імпертинента. Свої поміченя переказав слідчій владі.

Одна дансерка вертала критичного дня самоходом з Ніцеї до Парижа і задержалася на ніч у Діжон. В готелі підслухала розмову свого товариша подорожі з одним незнайомим, який на запит, що зроблено зі самоходом, відповів, що все пішло знаменито, а самохід залишено при мості. Поліція удалася негайно до Діжон і Ангуми, щоби відшукати того актора та його співрозмовця.

ЗАБРАВ ТАЙНУ В МОГИЛУ

ПАРИЖ, 20. III. Урядовець Бляншар, який перед двома днями пробував відобрати собі життя, вмер сьогодні в ночі. Перед смертю переслухував його слідчий суддя, але відповідав тільки одними складами. Тому забрав за собою в домовину тайну взаємин, які вязали його з аферою Ставіського.

ОТЖЕ ХТО ВБИВ ПРЕНСА?

З Парижа повідомляють, що найславніші европейські кримінольоги, Байзіль Томпсон з льондонської слідчої поліції, Уеслі та його товариш Колінс, крім того двох знаменитих французьких кримінольогів Сімнон і Леру, заанґажовані редакцією найбільшого французького вечірнього щоденника „Парі Суар", виповіли боротьбу вбивникам судді Альберта Пренса. „Парі Суар" дав у їхнє розпоряження великі гроші, самохід і літак та заповів, що зробить те, чого досі не зробила французька влада.

Точкою виходу акції тієї спілки Шерльоків Гольмсів є афера Ставіського, а властиво найближче його окруження. На їхню думку Пренса вбили ті самі люди, що доконали „самогубства" Ставіського! Ця гіпотеза викликала в цілій Франції велику сензацію.

—o—

Закриття виставки Українського Національного Музею в Варшаві.

Дня 11-го березня ц. р. відбулося у Варшаві закриття виставки української іконописі зі збірок Національного Музею у Львові. Виставка, як знаємо, повернула вже до Львова. Її відвідало у Варшаві 3.000 осіб. На виставку появилося в польській пресі 26 рецензій, у німецькій 2, у чеській 1, і у французькій 3. Як бачимо, то заінтересування нею було широке і поважне.

Хто, за що й як бореться в православній церкві

(Кореспонденція з Волині).

Волинь, березень 1934 р.

I.

Справи православної церкви в Польщі не сходять з газетних сторінок. Ціле море ріжноманітних статтей і заміток з приводу цих справ витворило такий хаос, що звичайному читачеві, чи як тепер кажуть, не церковникові, вже годі зорієнтуватися. І тим більше, що в загальному гомоні дуже часто чуємо голоси нефахівців, а то й людей, що з православною церквою не мають нічого спільного й що не розуміють ні її духа, ні структури.

Що-ж до українського громадянства, то воно має не лише своїм правом, але й обовязком брати активну участь у розвязанні наболілих справ православної церкви. Підстави до того ясні: більшість визнавців православя складають українці північно-західніх земель; ріжні недокладности в автокефальній будівлі православної церкви найболючіше відбиваються на інтересах українців; православна церква щільно зрослася з нашим національним організмом і нарешті — власне українці роздмухали боротьбу за зміни й направу.

Ця боротьба має ясну мету: національну користь українського народу. Не релігійних груп, а цілого народу. Шкоди й втрати православних українців північно-західніх земель мусять бути трактовані, як загальна шкода, а їхні здобутки, як здобутки нації. Ті, що думають інакше, ледви чи є добрими українцями. А той, хто в тяжкій боротьбі братів українців хотів би щось здобути особисто для себе, забуваючи про загальне добро, допустивсяб гріха перед народом.

Це перше, що повинен памятати кожний українець, коли українські маси північно-західніх земель вичерпуються в десятилітній впертій боротьбі за свою душу й за свої національні права й потреби в лоні православної церкви.

II.

Боротьба, яку ведуть українські маси Волині, Холмщини й Полісся на церковному полі, — нема що скривати — має домінуючий національний характер. Московсько-консисторський устрій і зволікання зі собором це лише окремі моменти. Суть боротьби в тому, що цей чужоконсисторський устрій вбиває наш національний дух і гальмує розвиток нашого збірного організму.

Явні денаціоналізаторські функції автократично-консисторського апарату православної церкви й є головною причиною гострої боротьби між масами й єрархією. Так звана українізація церкви в широкому розумінні цього слова це не ціль, а засіб до збереження свого національного „я" в церкві. І сміємо твердити, що колиб єрархія, нижче духовенство й чернецтво складалися з добрих українців та ко-

либ консисторії були в українських руках, боротьба мала би значно інший характер.

При сучасних умовинах знищення чужого консисторського апарату й відновлення соборности — віруюча маса вважає за єдино спасенні. З другого боку ті, що тримають церкву й весь її апарат у своїх руках, вимагані українцями зміни трактують, як зречення денаціоналізаційного чи правильніше — русифікаційного засобу. І тому так уперто тримаються на своїй російській позиції.

У шамотанні за керму в церкві між українцями і російською ерархією збоку беруть участь ще два політичні чинники: світська російська інтелігенція й польські політики ріжного ерархічного ступеня й значіння. Перші домагаються собору в унісон з українцями, надіючися на те, що маючи більшість серед нижчого зрусифікованого духовенства, захоплять керму собору в свої руки, санкціонують сьогоднішній стан, а може ще й осудять „соборно" український „сепаратизм". Другі теж хотілиб узяти в свої руки провід на соборі, маючи на оці свої спеціяльні політичні цілі.

Поведінка польських політиків аж занадто прозора. Вони беруть пильну участь у підготуваннях до собору. Вони заявляють себе прихильниками українізації. Вони „виборюють" для українців епископа українця, дають свою згоду на маніфестації в Почаєві й інших місцях, підтримують т-во Петра Могили і т. д. Словом, українські маси повинні зрозуміти, що вони українофіли, їхні опікуни й захисники. Ми цих політиків цілковито розуміємо. Та український нарід має свою рацію: він хоче сам кермувати своїм церковним життям. Тому завжди стоїть на сторожі та пильно освітлює суперечности між словом і дійсністю.

А передовсім ось що: Чому так голосно декляруєтьcя українізацію церкви, а священики українці перебувають на чорній дошці? Позбавляють їх дотацій та заробітків за викладання релігії в школах і взагалі зустрічають на кожному кроці всякі трудноші в той час, коли духовних росіян та „малоросів" респектують на найліпших місцях.

Пощо для переведення українізації церкви такі надзвичайні засоби, як почаївські „делеґати" й „домагання", повітові мітінґи певників, всякі деклярації в пресі і тощо? Аджеж для змушення „русских" батюшок не перешкоджати розмосковленню церкви вистарчилоб одного серіозного слова. Для припинення українізації ціла низка священиків українців була виселена за межі Волині — на Полісся й Білорусь. Одначе ніхто тепер цього не практикує для переведення українізації. Навпаки, священики українці, як сказано вище, завжди під страхом перекинення на гірші місця.

Нарешті, коли українізація чи розмосковлення церкви йде по лінії бажань цих польських політиків, то для здійснення цих бажань зовсім не треба йти такими далекими й кривими стежками, бо є стежка дуже проста й коротка: уможливити працю самим українцям та вибраному ними церковному комітетові. Самі українці (вірні) разом зі своїм центральним виконавчим орґаном і орґанами місцевими зроблять порядок у своїй церкві за пару місяців: батюшки навипередки будуть розмосковлювати церкву.

Цього ми не бачимо, українські вірні православної церкви не можуть дійти до слова, а їхній орґан — церковний комітет — розвязаний. І це глибоко переконує українське громадянство, що „оборона" польськими політиками українців і українства в православній церкві є звичайною політичною грою, що має на меті щось інше, лише не інтереси українського населення.

Українські селяни, дивлячися на прояви згаданого „українофільства" та „оборони", все більше недовірчиво почухуються:

„Щось з цією українізацією та з собором не теє!..."

І самі беруться до заведення порядку в своїх церквах — до речі — дуже примітивним способом: зачиняють церкви, не дають священикам ключів, „просять" їх йти собі, звідки прийшли і т. д. Доходить і до гостріших сцен, про які, зрештою, священики говорять неохоче. А все це витворює лише заколот, очевидно для декого й бажаний.

Те, що сьогодні діється в правосл. церкві — особливо на Волині — ставить перед вірними масами питання ясно: чому це їм, масам, не дають вести справи своєї церкви, а покликують для цього згори жмінку незнаних їм людей?

В інтеліґентів згадані явища викликують інші питання: чи правильні були наші методи боротьби за український характер православної церкви? чи відповідає дійсности та чи на українцям на користь усе те, що говориться і публікується в справах православної церкви?

На ці питання життя вимагає ясної відповіді.

Senex (Не-Той)

„Повна безнадійність будучого".

Швайцарський часопис про положення на Україні.

Офіційний орґан Швайцарського Союзу „Дер Бунд" з дня 11. березня ц. р. помістив велику статтю свого варшавського кореспондента з Варшави п. з. „Російська дійсність", в якій, обговоривши ріжні ділянки більшовицького життя, пише м. ін.:

„Положення міського населення треба всеж таки у прирівнанні до селян назвати добрим. Зложений та устійнений заздалегідь у подробицях „збіжевий плян не бере ніяк під увагу вислідів жнив, на які має всежтаки вплив непогода. Тому неурожай, такий як у 1932 р., мусів довести до голоду, хоча в багатих чорноморських округах в нормальних умовинах ніколи не могло бракнути хліба. Підчас минулорічного голоду згинуло не, як подає совітський уряд, 6 міліонів, але щонайменше 15 міліонів людей.

Мій товариш мусів дуже часто їздити до Харкова. До тогож в літі мин. року кидалася в очі на вулицях української столиці завжди та сама картина: в досвітніх годинах лежало на тротуарах завжди кілька трупів селян, що згинули з голоду, а до міста притягнулися, щоби вижебрати шматок хліба. Дружина мого товариша побувала якого пів року тому на Кубані. На подорожі туди проїздила вона голими ... зовсім опущені села й хутори. Населення їх ... вимерло, або вивтікало у глибоку Росію.

Деяким доказом на виселення України є м. ін. й те, що на минулорічні жнива „мобілізовано" все робітництво українських промислових округ. Навіть мій товариш, дарма що „відповідальний технічний робітник", мусів туди виїхати. На полі працював він від 12. липня до 6. серпня 1933 р. Працювали всі від ... вранці до 8 вечором. На харч давали 300 гр. хліба вдень та тричі вдень нужденну, зовсім не ситну юшку. Восени мусіла частина промислових ...

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. БЕРЕЗНЯ 1934.

МИКОЛА КОВАЛЕВСЬКИЙ.

Шевченкові роковини у Києві перед 20-ти роками.

(Докінчення.)

Жандармський ротмістр, молода, сухорлява людина, вскочив до нашого помешкання з викриком:

— Ни съ мѣста, вы арестованы...

Тікати було неможливо.

Почалася довга процедура допиту арештованих, що відбувався тут-же на місці.

Зробили докладний трус у помешканні та у кожного з нас особисто, але ніяких компромітуючих матеріялів не найшли. Відповіди наші на запити жандармів були одноманітні: зібралися, мовляв, на склянку чаю до знайомої. Жандарми, очевидячки, мали якісь донесення про наші підготовлення до демонстрації, але не мали ніяких доказів і конкретних даних. Під сильною ескортою жандармів та поліцаїв переведено нас до так званого старокиївського поліційного „участку", що містився на розі Великої Володимирської та Великої Житомирської, недалеко від памятника Хмельницького. Наступного дня раненько жандармський полковник Самохвалов почав допитувати всіх затриманих.

Мене допитував в такий спосіб:

— Вам загрожує велика кара. Ваші товариші признались вже й оповіли всі подробиці про ваш комітет і демонстрацію. Якщо ви теж признаєтеся, ми вас звільнимо.

Я на це відповів, що нічого не знаю і про ніякий комітет або демонстрацію навіть нічого не чув.

Стративши надію здобути від мене щось конкретного, полковник Самохвалов почав апелювати до мого „дворянського" походження.

Пригадав, що мій дядько, Митрофан Ковалевський був чернигівським „предводителем дворянства" (маршалком шляхти), що походячи з „доброї" родини повинен я все оповісти і відмежуватися від своїх товаришів.

Коли і це не помогло, то Самохвалов поденервований сказав:

— Ваше признання нам не потрібне, бо і так маємо докази вашої вини...

Затягнувшися папіроскою, він правив далі:

— Ось побачимо за годину, якщо в Києві буде спокійно і демонстрація не відбудеться, то це буде цілковитим доказом вашої вини, бо ви були делеґатом Комітету і через ваш арешт демонстрація не може відбутися. -- По хвилині додав:

— Але якщо, не дивлячися на ваш арешт, демонстрація таки в Києві відбудеться, то це буде ще кращий доказ вашої вини, бо це означатиме, що ви так добре підготовили і влаштували демонстрацію, що навіть не дивлячись на ваш арешт, вона відбувається...

Я дуже неохоче і неуважно розмовляв з полковником Самохваловим. Увесь час в думках було, чи відбудеться демонстрація сьогодні в Києві, чи ні?

Після допиту мене перевели до келії, якої вікно виходило на широке подвіря поліційного „участку".

Перед десятою годиною равку раптом почув я цокання кінських копит о брук подвіря. Подивившись в закратоване віконце я побачив на подвірі сотню уральських козаків, що розташовувалися, чекаючи на розпорядження. Два старшини, що стояли недалеко від мого вікна, розмовляли між собою, видко, що з невдоволенням.

Я обережно відхилив віконце і слухав напружено.

Високий, кремезний, з довгими вусами уральський сотник, командир сотні, казав молодшому старшині:

— Какъ будто украинцы сегодня выступаютъ съ протестомъ по поводу запрещенія Шевченковскаго юбилея".

В голосі його було багато здивування, — не чув він ніколи мабуть, що українці можуть „виступати з протестом" та ще у формі вуличної демонстрації, а вже мабуть найбільше його дивувало, що протест цей звязано з іменем поета, який колись аж десять років був на засланні там, недалеко від Оренбурських степів.

Але бреніло в голосі уральського сотника не тільки здивування, але й зацікавлення, як то українці виглядають. Десь може на дні його душі заворушилося болюче почуття, що мусить сьогодні виступати, як ворог тих невидних і незнаних синів українського степу.

Десь опівдні почув я голосну команду і сотня вирушила на місто.

Це був добрий знак.

З міста доходили лише неясні крики і шум, з якого виходило, що демонстрація вдалася.

На серці стало легше.

В першій годині полковник Самохвалов знову викликав мене на допит.

Чекаючи на свою чергу, стояв я в канцелярії „участку", коли саме привели першу групу заарештованих демонстрантів.

Поліцейський урядовець почав їх списувати.

До столу підійшов заарештований студент.

— Ваша фамилія?

— Петренко.

— Вѣроисповѣданіе?

— Православний.

— Русскій?

— Ні, українець.

Підійшов другий.

Процедура таж сама.

Призвище Шевчук.

— Русскій?

— Ні, українець.

Підходять дальші. Як у калейдоскопі ... чую виключно українські призвища. Іваненко, Феценко, Кордашівський тощо.

Нарешті підходить студент грузин.

Призвище Годяшвілі.

— Національность?

...робітникові виїхати на село знову, подати барабольки. Харківський ще гірший. Один робітник з гути, з моїй вращував і мій товариш, „украв" підчас роботи 6 бараболь — від їх сирих. Крім цього сховав ще й бараболь у кишеню. Наглядач добачив це і зробив на нього донос. Але суд звільнив нашого, бо він виправдувався, що сховав цих 6 бараболь для своїх голодних дітей. Те, що він сам вів бараболь, було таким рішучим доказом голоду в нього, що й совітський суд не міг його засудити.

Цей опис умовин життя в одній з найбагатших областей Совітів може здаватися неправдоподібним, але він наскрізь вірний. Та найтрагічніші при цьому не сучасні умовини, а повна безнадійність майбутнього. Мабуть тільки дуже наївні комуністи вірять поважно в те, що переведення другої пятирічки піднесе рівень життя населення. Наші інформатори, що активно працювали біля першого пятилітнього плану — один з них був навіть „плановий", тобто складав пляни продукції для фабрик — переконані на кожний випадок, що годі говорити про поправу життєвих умовин совітських підданих доти, поки не скінчиться безглузде встрявання совітського уряду у всі подробиці людського життя. Але такої зміни годі дочікатися, бо це встрявання — основа більшовицької доктрини".

Комукікат.

Генеральний Інститут Католицької Акції Гр. Кат. Галицької Церковної Провінції

подає отсим до відома, що намічене Паломництво до Риму, яке мало на меті дати змогу учасникам взяти участь у Торжествах закінчення Святого Року та зложення подяки Його Святости за дар у виді Нової Української Колегії не відбудеться з причини неотримання дозволу на переїзд за пільговим пашпортом.

ВІДГОМІН ПАРИСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. Парляментарна комісія для висвітлення подій з 6. лютого ц. р. переслухала вчора деп. Фабрі, який заявив, що 6. лютого не було мови про ніякі занедбання префекта Чіяпа. Як свого часу заявив Даляліє, запропонував він іменування Чіяпа ген. резидентом Мароки в доказ довіря для знаменитого урядовця. Довідавшись про те від Даляліє, Чіяп мав підчас телефонічної розмови заявити, як зізнавав Даляліє: „Сьогодні вечором побачено мене на вулиці". Фабрі не міг пригадати до внесення Даляліє, бо уважав його дуже невідповідним. На раді міністрів, Фабрі заявив, що якщо Чіяп справді сказав ті слова, треба би негайно виступити проти нього з відповідними санкціями. Однак наперед слід ствердити, чи справді впали такі слова! На раді міністрів рішено, що Пієтрі і Фабрі підуть до Чіяпа. В часі розмови Чіяп заявив, що таких слів він не сказав, а звернув тільки увагу, що прийшов до префектури богатий, а виходить бідний, наслідком чого знайдеться на вулиці. В часі засідання ради міністрів не було бесіди про якісь промахи Чіяпа. Даляліє ствердив тоді, що зміни на становищі префекта поліції не мають нічого спільного з аферою Ставіського.

За провідну ролю наших міст.

Кілька думок з нагоди 30-літнього ювилею Філії „Просвіти" в Яворові.

У житті всіх культурних народів провідне місце займають міста. У у нас ще 200—300 літ тому були вони найважнішим заборолом українства. Наше міщанство тих часів — у завзятій боротьбі з наступом чужого духа — вміло достояти за свої права й записало преславні сторінки української історії. І то не лише більші осередки, а просто — кожне наше містечко*). Але вже наступні покоління не вміли зберегти свою світлу традицію. Поволи розгублювали помалу ті золоті нитки, що вяжуть день вчорашній з нинішнім і грядущим. І так, українські міста здебільша перестали бути осередками духового життя свого народу. Тут розпаношувалось щораз більше чужинців, а міста затратили згодом свій первісний, український характер. Український елемент, у відступі перед чужим напливом сходив щораз більше на передмістя, а міста з чужою й органічно ворожою нам культурою — ведуть свою загрозливу експанзію вже й на довколишні села. І діється все те — таки на наших очах. І діється це — дуже часто при повній відсутности якогонебудь протиділання з нашої сторони. Ми звикли потішати себе, що довкруги ще маємо свої села... Так! Алеж і тут чужим впливам треба протиставити впливи свої. Розкинені ниви наших сіл треба вязати разом. Села мусять мати своє природне й органічне огнище, свій провідний осередок. Оце безумовна роля усіх наших міст.

А тимчасом... Тут і там каригідно запропащуємо й те, що ще маємо. Треба ствердити прикрий і болючий факт, що вже не „деякі" лише, а просто: багато наших міст і містечок під оглядом нашої національної організованости та змістововиховної роботи стоять далеко позаду своїх найближчих сіл. І то за кожній ділянці — апатичний занепад. У них низові клітини майже нічого не вносять у загальний білянс наших національно-громадських досягнень. Маємо впр. пару десятків таких наших міст і містечок, де читальні належать до типу найгірших у цілому краю: ані бібліотеки, ані газети, ані викладів, навіть членів нема, — словом: мертвеччина — пустка... І найгірше, що в цьому таки наша власна вина. Розуміємо: умовини праці в місті бувають звичайно тяжчі ніж на селі: тут і психіка інша бурхливіший та змінливіший ритм життя. І через те вищі вимоги. Але зате, тут — з природи річи — теж більше відповідальних людей, а до них можна і треба ставити більші домагання. А то, замісць поцікавитися національно-громадськими справами й поставити їх на належній висоті, — буває — наші „патріоти" лиш нишком критикують і нарікають на всіх і на вся.. Тільки — не на себе! І на всякий випадок заздалегідь готове „оправдання" мають: У нас — мовляв — нічого не можна зробити... А таке „пророцтво" тільки й свідчить про лінощі духа та особисту нездарність усіх тих, що таке торочать.

Та на тлі тієї сірої дійсности не можна поминути кращих прикладів життя наших міст. А до тих безперечно належить і Яворів. Він то справді зумів зайняти провідне місце в житті своєї околиці. Почин новітньої організації дало тут уже півсотні літ тому заснування першої міської читальні (1881 р.) і Задаткового Т-ва (1880 р.). Але аж 20 літ пізніше з хвилиною заснування тут філії „Просвіти", в серпні 1903 р., починається живіший рух. І з перспективи 30-ліття треба признати сьогодні, що саме з ініціятиви тієї філії виріс цілий теперішній наш національний дорібок — як у самому місті, так і в цілій окрузі.

Перед війною (1911 р.) мала філія 26, по війні (1921 р.) відновила 19, а від 1931 року обєднує 40 читалень „Просвіти". Повіт покритий доволі густою сіткою культурно-освітніх і господарсько-економічних організацій. Усіх тих клі-

*) Див.: „Яворівщина — з її минулого й сучасного". Вид. філії „Просвіти" в Яворові 1931 р.

Грузин за хвилинку задумався і повним голосом крикнув з сильним грузинським акцентом: „Даша украінець".

Серед арештованих загальний сміх і задоволення. Грузин в такий спосіб хотів заманіфестувати свою симпатію і солідарність з Україною.

Від арештованих довідався я, що демонстрації протесту вибухла стихійно одночасно в ріжних районах Київа. Скількість демонстрантів була дуже велика, поліція не могла дати собі ради і визвала на допомогу уральських козаків, розміщених у Київі. Особливо бурхливий характер мала демонстрація на Великій Володимирській вулиці біля опери, а також на площі перед Св. Софією та перед памятником Хмельницького. Тисячний натовп демонстрантів пішов до Софії, співаючи „вічну память" і „Заповіт". Представники демонстрантів зажадали від настоятеля собору відправити панахиду, але переляканий священик, покликуючися на розпорядження київського митрополита, відмовився. Тоді похід демонстрантів, який у міжчасі виріс до кількох тисяч, посунув до Володимирського собору, однак там священика не знайшли. Демонстранти ввійшли до собору, виповнюючи його вщерть і ставши навколішки проспівали „вічну память". Після цього похід рушив назад до памятника Хмельницького.

Тимчасом назустріч походові неслася сотня уральських козаків, вимахуючи нагайками.

Ще мент і вріжуться вони в тисячні маси народу.

І раптом сталося щось надзвичайне: Якийсь старик, що стояв на тротуарі, вискочив біцем на середину вулиці, вимахуючи руками в напрямі до козаків та щось викрикуючи. Генеральський плащ, підбитий яскраво червоним кольором, розвинувся і вплинув на козаків, як струя зимної води. Козаки затрималися перед генералом і свій намір зататакувати натовп спінили зовсім. Як потім виявилося, був це генерал Іванів, українець з походження.

Тимчасом похід демонстрантів завернув на Фундукліївську та на Хрещатик, де зєднався з іншим, теж кілька тисячним походом, що надійшов до центра міста з робітничих околиць.

Демонстрації вибухали в ріжних місцях міста, спів „Заповіту" лунав у повітрі над цілим містом.

Тільки під вечір неначе наступив спокій, але наступного дня, 26. лютого, демонстрації повторилися з повною силою.

Між іншим натовп демонстрантів, серед яких була численна група українців-католиків, пішов до католицького костела на Великій Васильківській вулиці. Представники українців-католиків просили настоятеля, щоби він відправив панахиду. Великий відділ кінної поліції атакував цей похід і він був примушений повертатися Пушкінською вулицею, де містився тоді австро-угорський консулят. Виклики „Нехай живе вільна Україна!" і спів „Заповіту" не припинялися. Саме ту обставину, що демонстранти переходили попри австро-угорський консулят використала пізніше російська влада, щоб обвинувачувати весь український рух у державній зраді.

Під вечір наступного дня скількість заарештованих демонстрантів виносила кілька сот. По арештах забракло місця. В тому „участку", де я сидів, у велику камеру, обраховану на 20 осіб, вміщено понад 50 заарештованих демонстрантів. Інші келії були теж переповнені. Всюди було чути співи українських пісень. Пригадую, що уральські козаки, які по закінченні демонстрацій, все ще залишалися на подвірі „участку", підходили до вікон і слухаючи цих пісень, говорили між собою:

— Да єти украинцы поют казачьи пѣсни.

В цих словах відчувалось і смуток і свідомість гіркої долі, яку відіграли уральські козаки супроти українців, а водночас і радість, що вони почули українську пісню, що багато говорила їхнім степовим серцям.

Найвеселіше було в тій великій келії, де сиділи самі українці і кількох грузинів. Що вечора приходив туди поліційний пристав і дуже чемно запитував арештованих:

— Нѣтъ ли у васъ, господа, какого-нибудь желанія?

Приписи поліційної служби вимагали такого формального запитання.

На третій день, коли пристав повторив своє чемне запитання, обізвався один з грузинів:

— Я имѣю.

— Пожалуйста, пожалуйста. Какое именно?

Грузин відповів лаконічно:

— Чтобъ ты здохъ.

Загальний регіт покрив слова грузина а пристав швиденько зник.

Більшість демонстрантів засуджено в адміністративному порядку на ріжні речинці арешту від 2 тижнів до 3 місяців. Справа нашого комітету не дійшла до судового процесу, бо слідча влада не зібрала ніяких доказів і нас, протримавши кілька місяців, випустила. Грузина Коркошвілі, поляка Беневського і мене випустили з Лукіянівської вязниці в червні. Кілька днів потім я дістав зі Львова телеграму від української молоді з привітанням з приводу виходу з вязниці. Це гарне привітання від львівських товаришів всіх нас дуже втішило.

Такіж демонстрації протесту відбулися у Харкові, Одесі, Катеринославі.

А міжтим збиралися вже хмари на політичному обрії Европи. Війна висіла в повітрі.

тии начислюється під теперішню пору цілих три сотні. Всі вони мають у Яворові біля двох десятків своїх повітових надбудов, а надто около 40 чисто місцевих товариств та установ. Із них згадатиб окремо лиш такі: Репрезентативний „Народній Дім“ у Ринку з просторою театральною світлицею; товариство „Яворівщина“, основ. у 1931 р. веде „Повітовий Музей“, що зібрав уже багато цінних пердметів; дві українські гімназії — Р. Шк. ім. О. Маковея у власному, дуже гарному, двоповерховому будинку і сс. Василіянок; Народня Школа с. Василіянок; Т-во „Бурса ім. І. Франка“ з двома бурсами для гімназійної молоді та дівочий інтернат сс. Василіянок; Українська Захоронка ім. М. Шашкевича у власному домі; Філія Муз. Т-ва ім. М. Лисенка, веде фаховими силами музичну школу з двома відділами: фортепяновим і скрипковим і має около 40 учнів; Видавнича кооператива „Гарт“, основана 1928 р. видає двотижневий часопис „Українське Слово“; Бібліотека й випозичальня з около 14 тисяч томів: у самому місті 10 ріжних кооператив і 6 читалень „Просвіти“ (тепер робляться заходи оснувати ще 7-му); Читальня Яворів-Наковечне І. має у бібліотеці около 800 томів, а дві — місто й мале передмістя по 500. Для прикладу вистарчить і стільки. У значній мірі це дорібок останніх літ. Та найголовніше, що всі ці організації живі й діяльні.

Яворів під тим оглядом це справді виїмкове містечко. Оце признання для праці тутешніх діяльних громадян нехай буде заохотою для дальшого їх ще більш посиленого змагання, а для інших будуючих живим прикладом. Бо нам конче треба привернути колишнє значіння і силу наших міст і містечок. Нам треба вдержати їх твердими руками для добра і слави грядучих днів.

(секр.)

Українське Товариство Прихильників Книги в Празі.

З метою плекання естетичної культури української книги та оживлення видавничого руху, Українське Т-во Прихильників Книги в Празі уряджує анкету під заголовком: **„20 найгарніших українських книжок за останніх 5 років (1928—1932)“** і другу анкету **„5 найгарніших українських книжок за останній 1933 р.“**

Під терміном „найгарнішої“ книжки розуміються **бібліофільські** ознаки видання (книги, альбому, серії книжок чи брошур), а саме: 1) зовнішній вигляд (окладинка, титульна сторінка тощо); 2) внутрішне оформлення; 3) ілюстрації; 4) папір; 5) технічно-друкарське виконання; 6) зшиття, фальцування, брошурування; 7) переплет (оправа) — якщо вона є.

До найгарнішої книжки ставляться вимоги сучасного (новітнього) розуміння мистецтва, а то: доцільність, функціональність, практичність, витончена простота.

Для намічення відзначних книжок вибрана спеціяльна комісія — жюрі у складі пп. Павло Богацький, Микола Бутович, Петро Зленко, Роберт Лісовський, Володимир Січинський. Остаточне голосування відбудеться на Загальних Зборах Українського Т-ва Прихильників Книги в Празі дня 3. травня 1934 р. На тих-же зборах будуть виставлені усі кращі українські видання останніх 6-ох років. Відзначені видання укладаються у списку в тій послідовности, яку кількість голосів вони здобудуть при голосуванні.

Українських видавців, авторів та всіх заінтересованих осіб прохають прислати свої видання для анкети не пізніше 1-го травня ц. р. на адресу: **Praha XII, Londynska 76.**

Відзначені книжки проєктується виставити на прилюдних виставках у Празі та інш. містах.

Прага, 8. березня 1934.

Управа Товариства.

Табор інтернованих у Енцерсдорф ім Талє.

(Причинки до нашої талергофської трагедії.)

(Продовження.)

Цілий час придивлявся мені дуже уважно якийсь старий селянин зі сивою бородою і якимсь неприємним боляком на долішних губах. Я приступив до нього.

— Я, **Микола Вергун** з Городка, уроджений 1843 р. Скінчив я 4 народні кляси, від батька дістав 5 моргів, а за жінкою Марією Хитрою півтора морга. Маю 3 синів і одну доньку. Найстарший, Дмитро, уроджений в 1885 р., скінчив німецьку ґімназію у Львові, а потім пішов до Відня на торговельну академію і в 1907 р. виїхав до Росії. Дочка Параня вийшла за Михайла Колодія, що також тепер при війську. Мене арештовано дня 21. 8. 1914 р. в год. 10. рано. Ви знаєте, пане доктор, там коло млина (перед самою війною я був 3 місяці в Городку), взяв мене жандарм до „беципку“ і посадив до арешту, а потім транспортував мене до Ряшева мій рідний зять. З Ряшева відіслано мене до Талергофу, а тепер сиджу тут у Енцерсдорфі. Мої два сини були в Києві і вони запросили мене з жінкою. Ми були там цілий тиждень. Тут стрінувся я зі синами. Старший мав ліпшу голову, то й мав ліпшу посаду і працював при „кореспонденції“, а другий мав слабшу голову і довго не міг зробити іспиту. Були ми і над Дніпром „на дачі“, це є така хата, де пани мешкають літом і там мешкали Дмитро і Іван. Рублів з Росії я жадних не привіз. Я був 20 літ радним, членом общества Качковського і читав „Голос Народу“. Сам я жив дуже ощадно, не пив, так, що докупив ще 10 морґів ґрунту. Тепер знищено мене цілком. Мадяри зарізали мені чотири корові, забрали три коні, зрабували все в хаті і в стодолі, а потім її завалили. Я слухав його з великою увагою і пригадував собі його ще з 1914 р. як здорового чоловіка, а тепер це була тільки руїна. Він помітив це мабуть і додав: я хорий, маю рака на долішній губі. Як провадили мене на двоpець в Городку, щоби відвести до Ряшева, цілу дорогу били мене жиди і тоді я упав і розбив собі уста об камінь, і від того часу я хорий.

А потому ішли **Петро Юшкевич**, зарібник з Галича, **Олекса Романовський** зі Стрия на Ланах. **Петро Мельник** зі Серетець, зборівського повіту, **Іван Коструба** з Княжа, золочівського повіту. Він дуже жалувався; в селі була читальня Качковського, але я робив усе, що староство казало. Я був громадський писар. Приїхав п. староста Роттер і комісар Квятковський на правибори, та я вибрав так, як вони казали. Як пани поїхали, то люди в селі мене любили. Прийшли москалі, то мої вороги пішли до москалів та сказали, що я не хочу Росії, а вони спрали мене нагаями, що тиждень не міг сидіти. Вернули „австріяки“, а ті мої вороги знову донесли, що я показував москалям дорогу, а „австріяки“ мене вивезли до Талергофу. Тут розклав безрадно руки і додав: „і де мені найти правду?“ Я родився в 1845 р., терплю на звапнення аорти серця.

Я пішов далі. На лаві лежав **Дмитро Лазаренко** з Русова, зарібник, неписьменний, знав тільки, що їх послом був Василь „Штефаник“, а побіч нього **Дмитро Боднарук** з Делятина. Крутився біля них лемко, **Федір Ґавчик** з Тихання, повіт Коросно, 30 морґів і 8 дітей. Неписьменний, бо нема школи в селі. Священик о. **Данило Періжок** ще сидить у Талергофі. Одного дня 1915 р. прибігли до села москалі та нас забрали, а ми „озиралися що то буде“. По дорозі в лісі, як тріснула куля, то зробила таку яму, що кінця не булю видно, а на нас лем кинуло глиною. В Сяноці дали нас до залізничих ваґонів та повезли до Львова. Тут загнали нас до якоїсь школи і не пускали. У Львові були ми тиждень і знову нас взяли до ваґонів і повезли до Бродів. За Бродами на якійсь стації я втік до найближчого села, люди там так само говорили, як у нас і вони мені показали дорогу до Бродів, та під Бродами затримали мене мадярські жовніри і вивезли мене до Талергофу.

А ще далі під стіною **Іван Клюк** з Мочар, ліського повіту, **Тимко Швеґда** з Дубровиць і **Іван Кархут** з Теплиці, оба з ярославського повіту. **Онуфрій Семанюк** з Заріча, богородчанського повіту, **Микола Ковбаснюк** з Волощини, підгаєцького повіту. Він був членом читальні ім. Маркіяна Шашкевича, членом Народнього Дому, Т-ва Сокіл, а пішов до Талергофу на денунціяцію жида-коршмаря, мабуть з конкуренційних оглядів, бо він мав крамницю і цей шинкар мав крамницю.

Іван Тропак, свідомий українець зголосився до У. С. С. та замісць до них вивезли до Талергофу. Був тут і римо-католик **Володислав Барановський**, з Почапинець, тернопільського повіту. Просив мене, щоби його зголосити до У. С. С.

Роман Смик з Кожич, львівського повіту, 24 морґів поля, син і зять при австрійському війську. Сам він заступник голови „Просвіти“ провадив спілкову крамницю і позичав книжки у Домажирі у тамошнього пароха о. Рибчака.

Онофер Макогін з Форостець, бережанського повіту, зарібник, неписьменний, **Кость Пазюк** з Турки, неписьменний, господар на 7 морговім господарстві. Донесли щось жиди. **Андрій Ковальчук** зі Звіринець турчанського повіту, господар 30-морґового господарства. **Гриць Яворський-Горошкевич** з Турки, **Онофер Яворський** з Шумяч, умово нерозвинений, **Олекса Мельничук** з Олешкова, снятинського повіту, власник 14-морґового господарства, неписьменний.

Павло Малецький з Петрушової Волі, стрижівського повіту. **Тодор Гарас і Юрій Гарас** православні з Вашківців на Буковині, **Лука Хоптяк** з Липиці Долішної, рогатинського повіту, **Стефан Маковський** зі Скоморох, сокальського повіту, трохи читає, член общества Качковського, син читає „Голос Народа“.

Федько Трочко з Сільця Белзького, сокальського повіту, зарібник, неписьменний.

Стефан Сокач, 78-літний старець з Добрячина, сокальського повіту, **Стефан Малиновський** з Сосінки, ліського повіту, неписьменний. **Павло Стрілецький** з Тростянця, добромильського повіту, неписьменний. **Василь Чебус** з Кімполюнґа, малий 15-літний хлопець. **Юрій Химяк**, православний з Русь Боуля, кімполюнґського повіту, **Дмитро Войцяшко** і Дмитрович, ярославського повіту, читав „Русское Слово“ і додав: „Чому як не вільно, то чому перед тим не забороняли?“ Підчас виборів аґітував за д-ром Стахурою і д-ром Левиним Цегельським і кінчить: „Я старався тільки, щоби у нас польського не було“.

Михайло Горбовий з Терновець, перемиського повіту, неписьменний. **Олекса Красницький-Думич** зі Задільська, турчанського повіту, **Петро Коціпак** з Буківця, турчанського повіту, неписьменний. **Іван Пилипів** з Заболотовець, жидачівського повіту, була читальня Качковського, парохом був о. Савюк, але він мало знає, бо тільки читає трохи друковане. **Софрон Кобильчук і Іван Гнатюк**, оба з Буковини, православні, неписьменні.

Лев Гапкевич.

Совітські виклади.

ЛЕНІНГРАД, 20. 3. ПАТ. В днях від 1. до 10. квітня ц. р. висильна радіостанція „Комінтерн“ буде передавати **виклади** совітських учених у перекладі на чужі мови. Заст. голови академії наук СРСР Комаров, академики Павлов, Вавілов, Йофе, проф. Самойлович, Молчанов, Гомранський і ін. вчені будуть говорити про бомбардування атомів, про постуи в техніці і т. п.

Перевезли арештованих.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. Нині рано всіх обвинувачених у справі Ставіського, які сиділи в байонській тюрмі, перевезли до Парижа, тому що справу Ставіського передано судові департаменту Сени.

Префект департаменту Сени.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. Бувший префект департаменту Нор Лянжерон переняв сьогодні обовязки префекта поліції департаменту Сени.

З українського життя на Буковині.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНИЙ ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ.

У великій салі Музичного Т-ва в Чернівцях відбувся мин. неділі (11. ц. м.) величавий Шевченківський концерт, улаштований спільно „Буковинським Кобзарем", „Мужеським Хором" та „Міщанською Читальнею". Всі білети на концерт були вже тиждень наперед викуплені. А в день концерту від самого ранку напливали з усіх усюдів гості, навіть з далекої Бесарабії прибув гурт юнаків поклонитися Пророкові. Саля була набита і ще багато людей відійшло без білетів. У програму входив „Заповіт", який присутні вислухали стоячи, сольові пісні, окремі точки мужеського й мішаного хору, вкінці деклямації. Кожну точку витала саля оплесками й окликами „славно". Концертом проводив відомий буковинський дириґент і композитор проф. Микола Бойченко.

ВАЖНА ЗАБУТА СПРАВА В КОВЛІ.

(З листів до Редакції.)

Існує в Ковлі садиба М. Іванова при вул. Миропольській ч. 42., яку вищезгаданий М. Іванов у свому завіщанні записав і призначив по рівній частині для діточих захоронок: української, польської і жидівської. Протоколами засідань маґістратської комісії для поділу тієї нерухомости з дня 26-го березня 1923 р. і протоколом маґістрату з дня 23. травня 1923 року той поділ затверджено.

Стан нині такий: на польській частині садиби вже збудували прекрасний, великий, поверховий будинок; засадили великий овочевий сад і захоронка для дітей під вермою польських сестер вже працює; жидівська частина, правда, ще не використана до такої міри, як польська, але жиди правно вже взяли її міцно у свої руки і використовують покищо в спосіб сільсько-господарський; українськаж частина не тільки ніяк не використана, але навіть правно не забрана до рук ніякою орґанізацією!...

Мало того, на українській частині находиться будинок, в якому, невідомо на підставі якого дозволу, розмістилась гімназійна польська бурса під польською управою, при чому бурса ця за помешкання, здається, нікому нічого не платить!...

Цією дорогою запитуємо прилюдно кого слід: чи українська православна дитина (після волі жертводавця) буде користуватися своєю власністю? До цієї справи ще повернемось.

Громадянин.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

По широкому світі.

— Палата репрезентантів у Вашинґтоні приняла проект закону, що дає незалежність Филипинським островам. До 1 жовтня ц. р. Филипини мають ввести у себе республиканський устрій.

— Норвеський уряд задумує за прикладом Швеції, дати Совітам кредит на закупно норвеських товарів у сумі 30—40 міліонів.

— З нагоди роковин гітлерівської революції звільнено з концентраційних таборів поверх 600 осіб.

— Французьку ноту, що є відповідю на англійське ел мемуар в справі розброєння, зложив сьогодні у Форін Офіс французький амбасадор в Льондоні.

— У французькій місцевости відбувся 19. ц. м. похорон кн. Сикста де Бурбон-Парма.

— В Гаазі померла 20. ц. м. голяндська королева мати.

— Палата репрезентантів приняла проект закону, що має на меті ревальоризацію срібла.

— В Мексику пострілив важко антифашист Муля італійського консуля в тій державі Жюдіне Пієтро і сам віддався в руки поліції.

— В Буенос Айрес накрили орґанізацію, що підготовляла замах на през. Арґентини ґен. Юсто і зліквідували її маґазин, в якому було 1200 бомб і ручних ґранат.

—o—

НОВИНКИ

— Понад 500 книжок зі знижкою 40—70% купите в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10 лише в місяці березні. Домагайтесь каталоґів. 1179 6-8

— Церковні брокати, борти, френдзлі, наплечні хрести, панаму до вишивання фелонів і фан, дзвони, всі готові церковні річи, плащениці, книги, світло, кадило, печатки для Парох. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове столове накриття, ліжка, прапори і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. „ДОСТАВА" у Львові, Домініканська 11/1. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 24-?

— Духовні вправи в архикатедральному храмі св. Юра. Повідомляють нас, що духовні вправи (реколекції) в архикатедральному храмі св. Юра веде о. Василь Величковський, місіонар-редемпторист із Ковля, який проповідує двічі денно: в год. 6.30 рано і в 6 год. веч. Закінчення реколекцій у неділю 25. ц. м.

— Студенти „Рідній Школі". Рада Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові, вислухавши звіту Провірної Комісії, яка на прохання Студентського Кружка Р. Ш. ім. П. Могили у Львові перевела провірку приходів і розходів зі Всестудентських Вечерниць, які відбулися дня 8. лютого ц. р. під гаслом „Студентство Рідній Школі" — подає до загального відома, що Студентський Кружок Р. Ш. ім. П. Могили у Львові весь дохід з вечерниць дав справді на потреби Рідної Школи.

— Твори Шевченка в УСРР. Доля видань Шевченка відбиває дуже добре долю українського народу під більшовиками. Так твори Шевченка мали в УСРР такі наклади: в 1921 р. — 35.000, в 1925 р. — 71.000, в 1926 р. — 76.000, в 1927 р. — 197.000, в 1928 р. — 131.000, в 1929 р. — 50.000 прим.

— Союз Українських Журналістів і Письменників на чужині ухвалив уважати Музей Визвольної Боротьби України за центральну архівну музейну установу українського письменства за кордоном. Підкреслюючи, що збірки Музею ВБУ склалися виключно шляхом пожертв українського громадянства і є власністю української нації, Союз Укр. Журн. і Письменників на чужині звертається як до своїх членів так і до всього українського громадянства з проханням допомогати Музеєві в ділі комплетування його збірок. Союз просить українських журналістів і письменників пересилати до Музею рукописні й друковані матеріяли та поповнювати музейний альбом фотографій. Союз із глибоким задоволенням констатує, що дехто з його членів призначає на будівлю Українського Дому свої літературні гонорарі й закликає як своїх членів так усе українське громадянство жертвувати на цю ціль.

— Фонд „Учітеся, брати мої", заснований 1921 р. з нагоди шісдесятьліття смерти Шевченка, видав досі 12 книжечок науково-популярного змісту з ріжних ділянок знання (іст. України, історія укр. мистецтва, природознавства і т. д.). З 1934 р. видавництво перетворюється в періодичне у квартальне, й книжки, що їх фонд видаватиме, будуть творити „Науково-популярну бібліотеку Т-ва „Просвіта". На 1934 р. вже вийшла як 14 кн. „Порадник для самоосвітніх Гуртків" — спільна праця декількох авторів. Крім цієї книжки вийдуть іще в 1934 р. такі твори: 1. Степан Чарнецький: „Нарис історії укр. театру в Галичині" із нагоди 70-ліття заснования театру „Укр. Бесіди" у Львові. 2. Ростислав Єндик: „Антропольоґічні риси укр. народу". 3. Ів. Крип'якевич: „Історія укр. Козаччини", друге перероблене й доповнене видання з численними ілюстраціями. 4. М. Бажалук: „Вулькани й землетруси". На ці чотири книжки річно „Просвіта" (власне фонд „Учітеся, брати мої") розписує й окрему передплату 6.40 зол. річно (книжечка „Порадник для самоосвітніх гуртків" у передплату не входить; її можна набувати окремо по 1.50 зол.). Книжечки фонду „Учітеся" (Науково-популярна бібліотека „Просвіти") виходитимуть з початком кожного кварталу (1. січня, 1. квітня, 1. липня й 1. жовтня), алеж цього року появлятиметься кожна книжечка по змозі що два місяці, щоб наздогнати час, який „фонд" утратив, видаючи „Порадник". Редактором видань „фонду" Кураторія фонду вибрала д-ра В. Сімовича, редактора видань „Просвіти".

— Заборона гімназійним учениками у Бережанах брати участь у святі Шевченка. Пишуть нам з Бережан: Дня 18. III. відбувся в Бережанах святочний концерт, улаштований всіми українськими установами з нагоди 120-ліття уродин Шевченка. Хоч програму концерту затвердила адміністраційна влада, а промову виголосив професор гімн. Л. Крип'якевич і хором диригував о. д-р Побігушка, катехит гімн., то теперішній управитель гімназії п. Е. Ольшевський заборонив гімн. учням бути на концерті. Заказ цей відчула болючо не лише гімназійна молодь, але й усе українське громадянство Бережан. Той-же директор Ольшевський недавно видав заборону українській гімн. молоді бути на виставі театру Тобілевича „Батурин", але зате обовязково наказав українській гімн. молоді брати участь у святі з нагоди роковин Сенкевича, що його устроювала польська гімн. молодь, виставляючи крім концертової частини інсценізацію відомої повісти Сенкевича „Огнем і мечем"! Тими зарядженнями п. Ольшевського повинна зацікавитися Шкільна Кураторія, бо вони викликують непотрібні настрої в молодечих палких головах шкільної молоді і доводять до сумних та небажаних наслідків. — Один з батьків.

— На прощання зими. З півд. Америки повідомляють про поворот зими. Впали великі сніги. Одночасно над Атлянтійським океаном лютяться сильні бурі, що стягнули сніги на західну Европу. Сніговицю мала середуща Франція і північна Італія. В Закопанім упали сніги, що доходять місцями на метер високо. Страшна хуртовина перейшла над Мадярщиною. Били громи і упав сильний град з піском, що вкрив землю на кілька цм. У нас похолодніло і падуть сильні дощі.

— Смерть спортовця. Відомий львівський спортовець і мистець важкої атлетики, українець Маріян Бутрин, згинув кілька днів тому трагічною смертю. Тиждень тому виїхав він у репрезентації Львова на змагання у важкій атлетиці до Лодзі. На повороті висів він на стації в Островцу напитися води й коли поїзд рушив, почав його доганяти. Серед цього вчіпився вже останнього вагону, але поїзд вдарив ним об водокачку й кинув під колеса, що обтяли йому обі ноги. Перевезений до лічниці, він вмер, залишаючи стареньку матір, якої був одинокою підпорою, без засобів до життя.

— Краєва хроніка. Дирекція державних залізниць у Станиславові повідомляє, що з днем 1. квітня ц. р. вводиться на пробу безпосередній ваґон II. і III. кляси зі Станиславова до Тернополя при потязі, що виїздить зі Станиславова в год. 19.29 і з Тернополя в год. 20.54. — В державнім лісі в Яремчу вибухла пожежа наслідком необережного поведення з вогнем. Пожежа обняла простір 2 морґів. — Наслідком весняних переломів на дорогах у жовківському повіті влада обмежила від 17. ц. м. аж до відкликання рух механічних поїздів і возів з вимком легких на дорогах, що ведуть до Львова, Рави Руської, Мостів Великих і Зіболок.

— Гарний директор. Семиденна розправа проти Леона Кропивницького, дир. скарб. каси у Дрогобичі, за дефравдацію 53 тис. зол. з державних грошей скінчилася засудом його на 4 роки тюрми, 5 літ втрати гром. прав та 1000 зол. готівкою.

— Рай водних птахів в Ужгородщині. В ужгородській, великокапушанській та собранецькій окрузі виступила з берегів ріка Латориця та широко розлилася. Останніми днями зявилися там великі стада диких качок і гусей та інших родів водного птаства, якому затоплена околиця стала переходовою батьківщиною. Нараховують тих птахів на сотки тисяч.

— Звукову фільму з полярного досвідного корабля „Челюскін" почали висвітлювати московські кіна. Фільму злійняв оператор Трояновський.

— **Процентове відношення католиків до інших віроісповідань.** На основі обчислень центрального комітету Святого Року католики творять 19 проц. загального числа населення світа, супроти 16 проц. магометан, 12.1 проц. ріжних гіндуських релігій, 10.8 проц. буддистів, 8.9 проц. протестантів ріжних відтінків, 7.1. проц. схизматиків, 6.6 проц. анімістів, 4.1 проц. безвіроісповідних і 0.9 проц. жидів. В Европі 43 проц. населення є католицьке, в Півн. Америці 33 проц., в Півден. Америці 9.7 проц., в Африці 4 проц., в Азії 2 проц.

— **Ріжні вістки.** Біля Ґрацу невідомі люди висадили в повітря при помочі великої скількости динаміту галю машин фабрики шутру. На думку влади замаху доконано на конкуренційному підкладі. — Підчас самоходових перегонів у Буенос Айрес один самохід впав на публику, наслідком чого 9 осіб згинуло на місці а кільканапять потерпіли тяжкі рани.

— **Що читає австрійська інтеліґенція?** Віденська центральна бібліотека, що розпоряджає 22 книгарнями, є одною з найбільших бібліотек у світі. Користає з неї постійно коло 50.000 читачів. Сама централя видає пересічно коло 1000 томів на годину. При таких оборотах цікаві є досліди над відношенням читачів до поодиноких відділів літератури. Із статистичних даних, зібраних тією бібліотекою, виходить, що в останніх роках найбільшим попитом користувалися книжки політичного змісту. Розхоплювали їх молоді і старі, мужчини і жінки. Одначе впродовж кількох місяців наступила основна зміна. Політична література перестала майже зовсім цікавити. Те саме сталося з лектурою книжок, присвяченою війні. Зате наступив сильний зворот до релігійних книжок. Нема сумніву, що заінтересування широких кол австрійської інтеліґенції релігійними питаннями є реакцією проти соціялістичної пропаганди.

— **Мораль румунського теольоґа.** Черновецька поліція арештувала окінченого теольоґа кишинівського університету Александра Борчу. Він провадив у Чернівцях розпусне життя, гуляючи і протрачуючи великі гроші. Недавно тому оженився з Марією Давідеску з Плоешт і узявши віно 150.000 левів, утік до Черновець, де все прогуляв з жінками легких обичаїв. Поліція ще розвідала, що він оженив-

ся був тому два роки з одною молодою жінкою з Дорогой, яку покинув, прогайнувавши її віно. Біґамер до всього признався і додав, що приїхав до Черновець, щоб пораз третій оженитися з одною багатою панною з доброї родини в Чернівцях.

— **Свояк Франца Йосифа торговцем вин.** Син внучки цісаря Франца Йосифа, архикн. Елисавети, Ернест Віндішґрец, звернувся до австрійської влади, щоби зареєструвала винарню і торговлю вин, яку відкриває в місцевости Перхтольцдорф. Віндішґрец задумує продавати вино в маєтку своєї бабуні Стефанії, вдови по архикнязеві Рудольфі.

— **Клюб тринацятки.** В Льондоні побіч інших клюбів є також клюб тринацятки. Складається з родовитих льондонців, що поборюють всякі пересуди. Члени цього клюбу всі свої справи, торговельні, професійні або родинні, полагоджують 13-го кожного місяця. 13-го женяться, платять рахунки, вибираються в дорогу і полагоджують всякі трансакції.

— **50-ліття вічного пера.** В Ню Йорку відкрито недавно бронзову таблицю на домі, положенім на розі Бродвею і Дей Стріт, в честь Луїса Едсона Вотермена, винахідника так званого „фавнтен пен", отже тепер загально вживаного вічного пера. Таблицю відкрила племінниця винахідника, Олена Вотермен. Недавно минуло 50 літ, відколи цей винахід опатентовано. Це сталося 12. лютого 1884 р. Луїс Вотермен був агентом обезпечень і підписував контракти на обезпечення. Це було для нього дуже невигідним, бо він мусів носити зі собою фляшочку з чорнилом. При підписуванні нераз чорнило залляло полісу, а дехто з обезпечених вважав це за злий знак і не хотів підписувати вже другої. Це приневолило Вотермана придумати вічне перо, яке давало запоруку, що не залле виповненої поліси. Він помер в 1901 році, а його бизнес веде тепер його братанич.

— **Рентґен шукає.** Ленінградський Інститут Дізля мав винайти спосіб просвітлювання рентґеном поодиноких частин вибухових моторів, в яких від тепер можна буде, не розбираючи їх викрити такі внутрішні дефекти, як риси, щілини, хиби відливів, трішини і т. д. Спеціяльна апаратура, винаходу інституту, має вже сьогодні просвітлювати грубі на 80 мм. залізні і сталеві частини машин а на 250 мм. грубі штаби алюмінія.

— **Чорні вовки в Болгарії.** В болгарській провінції Бургас появилася незвичайна порода вовків, яка ріжниться від звичайних тим, що є чорної краски. Вовки впадають до селянських загород і поривають вівці. Нападають також людей.

— **Боротьба з неморальними книжками.** Поліційний капелян в Ню Йорку о. Йосиф Мк. Кафрей, виголосив недавно промову до радіо з домаганням недопускати до поширювання книжок, які пропагують неморальність. Хоча в Америці нема цензури, то можна це зробити в інший спосіб. Треба домагатися, щоби книгарні мали дозвіл на продажу книжок. Також само домагався о. Мак. Кафрей оправданої цензури на пресу в справах моралі. Концесія на книгарню має бути відкликана, коли докажеться книгареві, що він продає неморальні книжки. Це настільки спонукає до обережности книгарів, що їм не буде вільно отвирати другої книгарні і вони мусять братися за інші підприємства.

— **Подяка.** Всім Громадянам і Громадянкам, які надіслали на мої руки для українських політичних вязнів книжки або гроші — складаю отсією дорогою в імені українських політичних вязнів найщирішу подяку. — **о. д-р Осип Кладочний.**

З нових видань.

Другий річник Українського Економічного Бюра на рік 1934, Варшава, ст. 173, вел. 16.

В нашому тижневому „Ек. Огляді" занотували ми ще в січні появу цього річника, обіцюючи до нього повернути. Він і справді заслугує на це.

В інших народів річники такого типу появляються у кількох видавництвах і редакціях. Вони є настільною книгою теоретиків і практиків, бо зібраний там матеріял мало не щодня є цінним джерелом інформації. Згадаємо тут хочби „Політичний і господарський річник", що його видає від 3 літ Держ. Телеґр. Аґенція (ПАТ). Його завдання — це пропаґанда сучасної Польщі, її змагань і праці — як говорять редактори в передмові найновішого випуску за 1934 рік.

Українське Економічне Бюро закреслило собі вужче завдання. Воно само — як заявляє Ред. Комітет у „слові до читачів" другого річника — „має на меті чисто утілітарне завдання: популяризувати відомости про господарське життя української нації". Тимто і його щорічна публікація, присвячена здебільша нашій економіці, а також чимало культурним питанням (цілий великий відділ п. н. „Покажчик української культури"), зате майже зовсім не входять туди політичні справи (хіба мимоходом між стрічками). Це робить видання ще більше цінним і симпатичним для всіх, не зважаючи на те, в кого який партійний квиток чи світогляд.

Слід зазначити, що „II. Річник" представляється ще ліпше ніж річник перший і це треба записати до його активів. Круг співробітників поширився (є між ними такі, яких самі прізвища говорять про цінність інформацій чи думок, поданих ними), обєм його напучнявів, появились статистичні таблиці, зложені по зразках модерних статистичних зіставлень, а тут і там паралельні англійські тексти для занглійщених заморських земляків — як читаємо в передмові — і для інформації чужинців.

Очевидно — не вина редакторів чи авторів, що тут і там статистичні дані не зовсім точні. Національної статистики Польщі на підставі даних останнього перепису з грудня 1931 ще досі нема, а про нац. склад ЧСР згідно з переписом 1930 р. довідались ми щойно на порозі цього року, отже тоді, коли „річник" був уже надрукований. Українці у Чехословаччині виявляють такий високий природний приріст, що найновіші дані Держ. Статистичного Уряду ЧСР. здистансували таблиці річника (446.916 проти 439.000 на Закарпатті і 91.079 проти 87.000 на Словаччині, хоч ці офіц. дані зі Словаччини дуже тенденційні). Не вина теж редакції, що з Радянщини статистика спізнюється подекуди на 2—3 роки, не вважаючи на те, що автори стараються користати з найсвіжіших публікацій (диви „Промисловість на В. Україні" і „Лучба"). Це є, очевидно, хибою, [illegible] видавництва такі, як „Річник" мусять перш усього дбати за найновіші дані, бо тільки тоді мають свою справжню вартість.

Можна сперечатись про те, чи розвідки більші розвідки, як ось „Лучба в Україні", що заняла повних 20 сторінок і представляє собою малу спеціяльну студію, надається до такого „справочників", де місця мало, а справ, що їх треба обговорити багато. Не зменшуючи її вартости, яку ця розвідка безперечно має, вважаємо, що треба було її скоротити, тим більше, що тема для ширшого кругу читачів не дуже цікава.

Назагал матеріял книжки підібраний [illegible] і цікаво. Вартість деяких розвідок і зіставлень, а з тим і цілого річника, трівкіша, ніж би [illegible] валось тому, що через поміщене на початку його „Календаріюм", хотів би річник зачисли[ти] до тузинкових календарів, яких кожний [рік] кидає на книгарський ринок. До „Річника" можна з користю сягнути за 2, 3, а то й більше років. Економічна література в нас дуже бідна і добре, що бодай у формі підручної практичної книжки можна її перепачкувати до загальних інтеліґентів. До неї заглянути можуть навіть найбайдужніші для господарських справ „снобя".

„Річники" вважаю корисною публікацією, а зокрема в „II. Річнику" бачу поступ, який дає ґарантію, що ще рік—два і найвибагливіший критик найде в „річниках" Ек. Бюра все в порядку.

Інж. В. Несторович.

З концертової салі.

ЙОСИФ ШІҐЕТІ.

Вже само назвище Шіґеті залектризувало прихильників доброї музики; кожний знав, що концерт цього ґеніяльного скрипака дасть слухачам цілий жмут гарних та сильних вражінь. Шіґеті вийшов зпід мистецької руки Губая і тепер сам веде концертовий курс у Музичній Академії в Парижі. Він належить уже до тих мистців, про яких справоздавець може висловлюватися тільки у суперлятивах. Це великий скрипак, музик та відтворець. Кожний твір виконує з пієтизмом вірно, при чому поглиблює його індивідуальність. Характеристична прикмета його гри — це рівновага між чуттям та інтелектом, це великий спокій та ясність висловлювання своєї думки, **ліризм — повний поваги.** Техніка його доведена до вершин досконалости. Динамікою та ефектами звукових красок творить настрої, які не дадуться висказати словами.

Програма була дуже цікава і змістом стояла на висоті свого виконавця. Годі обговорювати кожну точку програми; згадаю тільки, що містила в собі такі архитвори, як Бетовена Соната на скрипку і фортепян G-dur, Моцарта Концерт скрипковий A-dur, Бетовена Романс G-dur, дальше твори Баха, Пуньяні-Крайслера, Піццеттія, Паґанінія та Сен-Саенса.

Розентузіязмована публика не давала концертантові зійти з естради та гучними оплесками домагалася наддатків, тож виконавець щедро додав їх цілу низку. До гри, яка очаровувала публику, долучився і незвичайно симпатичний зовнішній вигляд виконавця.

Ідеальним доповненням концертанта був його акомпаніятор Нікіта де Магальоф. Це дуже добрий пяніст, який умів незвичайно уважно стежити за думкою виконавця так, що гра на скрипці й фортепяні творила органічну цілість у повному значінні цього слова.

І. Понятова.

З кіна.

Кіно „Атлянтік": „КОХАННЯ У ПУЩІ."

Ця чеська фільма має теж другий заголовок „Кохання у Карпатах." Зроблена вона на підставі повісти Кльостермана. Карпати тут [illegible] при чому. Дія моглаб відбуватись теж в якій небудь іншій пущі. Звірокради ведуть невпинну боротьбу з лісничими, гаєвими, побережниками. Живуть у дикому пралісі теж дві жінки. Одна донька лісничого — молода дівчина, виxована в лісі, що звикла до рушниці, друга — панянка, що саме вийшла заміж за пана лісничого і мусить шукати розваги у коханні. Конфлікти добре змальовані і є два-три моменти наскрізь драматичні. Реалістична переважно фільма перетикана кількома імпресіоністичними спробами при музичному супроводі, менше вдатними. Артисти дуже добрі та симпатичні.

Спростування.

У звязку з дописом п. н. „Проти інтересів села“, вміщеним в ч. 55. „Діла“, надіслано нам на основі арт. 19 пресового закону таке спростування: 1) Неправдою є, немачеби в Старисьових пов. Яворів була якась лівицько-сельробівська спілка, спрямована проти укр. села. Неправдою є також, неначеби ді... сельробівця Г. лучила сліпа ненависть до всього ... і ставила їх в один фронт проти змагань укр. села і ... Зате правдою є, що п. Едвард Вайсман За... ... з жадним сельробом ані сельробівцем Г. ніколи не мав. 2) Неправдою є, неначеби п. Вайсман, будучи власником лісів, ті ліси завзято рубає, зате правдою є, що при вирубах держиться точно вимогів компетентної державної влади. 3) Неправдою є, неначеби ... „визволення села“ спонукала ... за господарське ... „край зі шинков, напроти кооперативи“, зате ... що від 50 літ в тім будинку находився та... ... склеп з вишинком, отже давно перед ... кооперативи, а управа дібр від 1. лютого ... під власну управу. 4) Неправдою є, ... „робітник мусів брати бони“ та що „інші є ... бонами“ і т. д., зате правдою є, що ті бони є ... для робітників і для пенсіонарів на рахунок їх ... належитостей, а не лужиті у двірській крамниці і можуть бути виміняні на гроші в канцелярії у... ... потручень. 5) Неправдою є, неначеби ... при помочі того склепу хотів „розбити солідарність села, розпити його, здеморалізувати і завернути село на пів тисячки літ назад“, зате правдою є, що ... відкриття двірського склепу кооператива ... з іншими сільськими крамницями „здурала“, ... двірський склеп перешкодив. **Едвард Вайсман Завідовський.**

Дописи.

РОГАТИНЩИНА.

Загальні збори чит. „Просвіти“ у Стратині. Стратин колись культурний осередок, тепер одно з найбільше занедбаних сіл рогатинського повіту. Проявляє ще тут життя чит. „Просвіти“, котра міститься у власній домівці, купленій при допомозі американських ... Вона є осідком усіх інших товариств. У селі ... наказний війт, поляк, спенсіонований жандарм. На читальню сиплються адміністраційні кари. ... не вільно було навіть сходитися у вечірніх годинах в читальняній домівці. Одначе в громадяни ... що хтось прямує до розвязання читальні, бо вона йому сіллю в оці. Наказному війтові ... „партія“ прихвостнів, таки своїх людей, що ... кооперативне майно. Ці люди творять всю ... Так і на загальні збори, що відбулися ... 4. березня, прийшли вони хіба на те, щоби викликати ... Збори відбувалися спокійно аж до вибору виділу. Виділ читальні був на висоті свого завдання, тільки бібліотекар занедбував свої обовязки та ... до того, що з бібліотеки пропало кількадесять книжок. Виділ відбув 12 засідань. Читальня мала в звітному році 486 зол. 33 с. прибутків. Книжок прочитано ... По ухваленні абсолюторії приступлено до вибору нового виділу. Зголошено аж 7 лист! Вибрано виділ у такому складі, що можна надіятися інтенсивнішої праці в читальні. Невдоволені свіжою програмою ... і оружєння наказного війта надармо силкувались розбити збори, але їм не вдалоси.

Свято Крут. Дня 4. березня заходом студентського товариства „Чорногора“ відсвятковано свято Крут ... Украінбанку в Рогатині. Видно було солідну підготовку. Святочну промову виголосив п. Б. Кравців. ... виконанні програми ввійшла поліція і свято розвязала тому, що сцену украшено тризубом.

Загальні збори чит. „Просвіти“ в Конюшках відбулися дня 11. березня ц. р. Конюшки — це велике село і ... осідок гміни. Читальня має 290 членів. ... було шість. Передплачувано пять часописів. При читальні істнували два самоосвітні гуртки. Бібліотека мала 250 книжок. Після звіту й ухвалення абсолюторії вибрано новий виділ та намічено пляни дальшої праці.

Просвітні конференції. Дня 12. березня ц. р. відбулися просвітні конференції для місцевої інтелігенції і представників товариств. Конференцію отворив ... філії д-р Гр. Дмитрів, вказуючи на те, що рогатинська інтелігенція втратила звязок з освітнім життям повіту. Хоч рогатинська філія „Просвіти“ має найбільше членів зі усіх філій, то ледви 6 священиків на ... і 7 учителів на 78 є членами Матірного Товариства. Освітньо-організаційний реферат виголосив п. Петро ... делегат Матірнього Товариства. По рефераті прийшло до дуже живої дискусії, яка тягнулася аж ... год. вечір. Представник духовенства о. Щербацький ... що в читальнях панує нерідко дух ворожий ... інтелігенції. Матірне Товариство не полагоджує ... рогатинських організацій щодо фінансової допомоги з філії. Також інші бесідники говорили в тому дусі. На поставлені закиди відповідав голова філії і члени бувшого виділу. По докладному провіренні виявилося, що закиди ті безпідставні. На рогатинщині ... панує боротьба чи то ... „Рідній Школі“ чи „Просвіті“. Усі погодилися на тому, щоби Матірне Товариство по провіренні поставлених закидів ... відповідну заяву. — День пізніше, себто 13 березня, відбулася таж сама конференція, але для представників читалень та свідоміших селян. Було ... **212 представників та гостей. Рефератами п.** Петрик. Конференція мала спокійний, наскрізь діловий характер. Ухвалено резолюції: 1. Представники читалень та кооператив домагаються, щоби виділи читалень та управи кооператив вирівняли всі свої залеглості до дня 15. березня ц. р. Читальні, що залягають з вкладками, повинні замовити книжки на суму залеглих вкладок. 2. Всі виділові читалень, їхні заступники та члени контрольної комісії вплатять до Матірнього Т-ва членські вкладки через свою філію. 3. Виділові виготовлять список місцевої інтелігенції та подадуть до філії. 4. Виділи читалень подбають, щоби в бюджеті громад вставлено відповідну суму на бібліотеку. 5. Виділи читалень спишуть у своїх громадах неграмотних та подадуть список до філії. 6. Філія подбає про влаштування курсу для членів виділу, особливо для бібліотекарів. 7. Виділи читалень мають зорганізувати при своїх читальнях жіночі гуртки.

Шевченківські свята. Учні деяких кляс та гімназія зокрема уладили в днях 10. і 11. березня Шевченківські свята. На програму свят складалися: хорові продукції, промова та декламації. Крім учителів було на святі багато гостей з місцевої інтелігенції.

КАЛУШ.

Поділ повіту на 8 волостей. У звязку з новим самоврядним законом і поділом повіту на волости істнує проект поділу калуського повіту на вісім волостей. Проект цей, який правдоподібно не підпаде вже глибшим змінам, виглядає так: 1) **Волость войниліська** обійматиме такі дотеп. громади: Середне, Сільце, Слобідка, Павликівка, Долпотів, Дуброва, Перевозець, Сівка Войн., Довжка, Мошківці, Бабин Серед., Бабин Зарічний, Студінка і Войнилів. 2) **Волость Томашовецька:** Томашівці, Негівці, Довга Войн., Перекоси, Копанки, Дубовиця, Лука, Цапова. 3) **Волость верхнянська:** Верхня, Станькова, Гуменів, Мостище, Зб. р., Болохів, За'вадка. 4) **Волость голинська:** Голинь, Кадобна, Кропивник, Угарсталь, Сівка Кал., Пійло, Довга Кал. 5) **Волость підмихайлецька:** Яворівка, Ринківка, Мислів, Підмихайле, Бережниця Шляхт., Добрівляни, Підгірки, Хотінь, Вістова. 6) **Волость новицька:** Новиця, Дмитрів, Угринів Старий, Угринів Середній, Зелена Грабівка, Берлоги. 7) **Волость Длиннецька.** Длинни Краснів, Петранка, Рівна, Камінь, Слобода Рівнянська, Слобода Небилівська, Небилів, Сливки, Голінь... 8) **Волость Ясінська** обійматиме одинокову ... громаду Ясень.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Протестую!

В однім з львівських кінотеатрів висвітлюють неморальну фільму. Актори виступають так як їх Пан Біг сотворив і як ходили якийсь час Вп. Прародичі, перші нудисти світа.

Щоправда акторами в фільмі є гімнастики і показуються нецілком, щоправда їхний провідник має штанці, щоправда дехто каже, що такий нудизм нудить, але все таки... Зіпсуття, зіпсуття, зіпсуття!

В останніх часах культ наготи тіла прибирає застрашаючі форми. Поважні колись журнали не стидаються поміщувати нагих жінок, ба навіть мущин, ба навіть старих, поважні колись театри випускають на сцену нагі танцерки, ба навіть підстаркуваті прімадонни (бррр!).

Та на тім не кінець. Остаточно — журнал потребує передплатників, театр — відвідувачів, але що це має спільного з модою?!

Адже на балях, бенкетах і тим подібних „галях“ появляються жінки в сукнях, які мають щоправда спідницю, але „верхниця“ складається тільки з двох пасків і стяжки коло шиї.

В Америці потворилися клюби нудистів, безстидників, які ціле літо живуть наго і — громадно. Навіть лікар ординує в адамовім мундурі, так що не має де гонорару сховати.

До нас ще, на щастя, нудистська хвиля не докотилася. Доскочили тільки бризки в образах анумістів і почасти в модних сукнях, але це на загальний рівень моральности великого впливу не мало.

Але ось довідуюся, що львівське кіно висвітлює „нагу фільму“.

Не дивуюся, що почався проти цього здоровий відрух і незадовго світ задрожить від грімкого протесту всіх станів і всіх полів.

„Геть з нудизмом! Геть з неморальною фільмою. Нехай живе блюзка з рукавами, спідниця по землю і високі черевики!“

Мене ніхто не намовляв до протесту, те що пишу, пишу з власного імпульсу, з власного переконання, з власного незадоволення.

В мені кипить. Я просто від себе відходжу. Я собі місця не можу знайти. Я готов піти разом з тисячами під кіно і голосно протестувати, щоби аж вікна дрожали, мало того — щоби аж повилітали.

Якжеж можна!? Фільма йде вже цілий тиждень, а я ще не дістав кінової карти!

Протестую!

Галактіон Чіпка.

Процес за залізничу катастрофу.

МОСКВА, 20. III. ПАТ. У процесі за спричинення залізничої катастрофи на шляху Москва-Казань, якої жертвою було 19 убитих і 52 ранених, засудили двох головних обвинувачених на кару смерти, одного обвинуваченого на 8 літ тюрми, одного на 6 літ, двох по 3 роки тюрми.

На рятунок „Челюскіна“.

МОСКВА, 20. 3. ПАТ. Проф. Шмідт повідомляє, що летовище на ледовому полі в повному порядку. Летуни Дуровін і Голишев є в місті Аедо, а пільот Водопьянов на острові Шантар, звідки відлетить до Охоцька. В Олутурськом заливі кораблі „Сталін“ і „Смоленськ“ вивантажили 7 літаків. Вони також ждуть кращої погоди, бо тепер там лютує метелиця.

БЕРЕЖАНИ.

Концерт у честь Лесі Українки. Жіночий Кружок при міщанській читальні „Просвіти“ в Бережанах ушанував дня 25. II. ц. р. вполудне память Лесі Українки святочним концертом. Гарно прибрану салю „Надії“ заповнила святочна публика по береги. Свято почалося вступним словом п-и Іванкевичівної Евст. Дальше слідували продукції жіночого хору під проводом п. Бачинської О., дружини місцевого сотрудника. Хор вивязався зі своїх завдань бездоганно, хоч декому із присутніх не подобалися деякі пісні, мовляв, не були вони відповідно до свята підібрані. Декламацію „Вязень“ дуже гарно, з патосом віддала п-а Іванкевичівна. Та може найсильніше вражіння на присутніх зробила інсценізація поеми Л. Українки „Грішниця“. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Заг. збори філії „Сільського Господаря“. Дня 1. III. ц. р. у великій салі „Надії“ при співучасти 60 делегатів відбулися загальні збори філії Краєвого Т-ва „Сільський Господар“ в Бережанах. Збори відкрив член старої Ради філії дир. Лада О. коротким вступом, з якого присутні довідалися, що цьогорічні збори відбуваються по 4 роках (!) заложення філії. Предсідником зборів обрано д-ра Волод. Гриневича, секр. п. Михайла Клецора. Звіт із діяльности здав дир. Лада. Філія обєднувала 12 кружків „С. Г.“ із таких сіл: Вільховець, Гиновичі, Кальне, Каплинці, Козівка, Котів Лапшин, Плавча Велика й Мала, Саранчуки, Стриганці і Церів. На жаль, не проявила вона ніякої діяльности через брак відповідних людей і невідрадні обставини. Це відбилося на кружках, які не маючи з філії ніякої інструкцій, ніяких директив, стали й собі в безділлі. Сумне, але правдиве. В дискусії над звітом забрав голос інж. Новик, який говорив про конечність істнування кружків „С. Г.“, про співпрацю його з кооперацією, про нові осяги на полі сільсько-господарської ділянки, про молочарство й інші галузи с.-госп. продукції. Відтак слідував вибір нової Ради. Головою вибрано мец. Вол. Гриневича, секретарем інж. Барана Осипа. Збори висловили потребу мати свого повітового агронома, котрий би своєю фаховою порадою служив кожному кружкові „С. Г.“ і під проводом котрого кружки могли б успішно працювати. Дальше прийнято кілька внесків, між якими є такі: заложення шкілки овочевих дерев та оснування насінневої станції.

СТАНИСЛАВІВ.

В справі орхестри Т-ва „Зоря". Слідкуючи за дописами в часописах про життя львівської „Зорі", хочу сказати кілька слів і про нашу станиславівську „Зорю". Станиславівська „Зоря" не зробила, на жаль, майже нічого, що є її обовязком. Праця непомітна, товариського життя нема в ній ніякого, так що саме товариство є тепер у стані вмирання. Теперішній виділ „Зорі" не зробив нічого, щоби життя в товаристві відновити. Тому ті, яким добро товариства лежить на серці, які колись у ньому працювали і завдяки їх праці товариство гарно розвивалось, мають хіба повне моральне право поставити теперішньому виділові „Зорі" домагання відновити життя в товаристві, а коли він не чується в силі це виконати — уступити з проводу. Прийдуть інші люди, які може зуміють працювати й поведуть товариство правильним шляхом. Перед кількома роками заходом деяких громадян зорганізовано у Станиславові дуту орхестру і віддано її під управу товариству „Зоря" в надії, що це товариство заопікується належно відданою йому орхестрою і при помочі неї збільшить свою діяльність. На закупно самих інструментів зложило станиславівське громадянство поверх 1.200 амер. долярів, з чого поверх 1.000 зол. жертвував на ту орхестру сам Преосв. д-р Хомишин. Всі були того переконання, що орхестра під проводом т-ва „Зоря", в якому скупчується переважно міщанська й ремісича молодь, буде якнайкраще розвиватись. І дійсно, тодішній Виділ „Зорі" взявся з початку досить енергійно до праці над порученим йому ділом. Запрошено до ведення орхестри фахових людей і почалась правильна наука музики. Ті громадяни, фахові дорадники, крім приділених їм функцій мусіли дбати також про збирання фондів на оплачення інструктора й інших видатків, бо виділ не вмів придбати гроша на орхестру. Врешті наука поступила так добре, що орхестра виступала на 50-літньому ювилею „Рідної Школи", як також грала кілька разів по церквах коляди. Та цей корисний розвій орхестри не подобався деяким членам „Зорі" і вони почали інтелігентам, які тоді працювали й опікувались орхестрою та складали на неї немалі жертви, кидати колоди під ноги. Дійшло до того, що одного разу в домівці „Зорі" в присутности більшої скількости людей один з членів тодішньої „Зорі" накинувся з брутальною лайкою на найщиріших і найвідданіших „Зорі" громадян, що вони кириннки і шкідники товариства. Присутній тоді голова й інші члени виділу „Зорі" не уважали навіть за відповідне зареагувати на той некультурний напад свого члена на заслужених для товариства громадян. Річ ясна, що після того жалюгідного факту заслужені громадяни усунулись від життя в „Зорі" і залишили її виділові повну свободу ділання. Наслідок того був фатальний. Орхестра почала підупадати, а тепер дійшло до того, що вона не представляє майже ніякої вартости. Не стало людей, які керували орхестрою та опікувались нею — й інструменти почали нищитись, а навіть пропадати. Громадянство зложило на орхестру досить поважну суму гроша, тому має повне право піклуватись орхестрою, тимбільше, що вона не є власністю „Зорі", тільки громадянства. Насуваються думки: Чи не краще було б датиб орхестру станиславівському „Соколові"? Він вмів би нею належно заопікуватись. Тому побажано булоб, щоби „Зоря" скликала анкету, в справі орхестри. А до Матірнього Товариства „Зоря" у Львові, якому підлягає станиславівська „Зоря", прохання: піклуватись життям станиславівської „Зорі" і завести в ній порядок! Обсерватор.

ОТИНІЙЩИНА.

Франківський концерт. Дня 4. III. відсвяткувала Отинійщина память Івана Франка святочним концертом. Свято пройшло з великим моральним успіхом, що треба приписати щирій праці місцевих сил, як і жертвенному трудові замісцевих сил зі Станиславова і Гостова. Свято Франка мало за завдання попиряти його твори в філіяльній окрузі і започаткувати цикль Франківських свят у цьому році в цілому районі.

Читайте „Діло"!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 21. III. год. 7·30 веч. „Гостинниця під Бідним Конем". Абон. 14.

Четвер, 22. III. год. 8·15 Польський концерт.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 21. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Четвер, 22. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе".
АТЛЯНТИК: „Кохання в пущі".
ВАНДА: „Сірий дім".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи" (фільма з життя нудистів).
КОЛІСЕЙ: „Світ слухає", ревія „На весело".
КОПЕРНИК: „Я не ангол" (Ме Вест).
МАРУСЕНЬКА: „Серце волоцюги" та ревія: „Дамо, що маємо!"
МІРАЖ: „В погоні за щастям".
МУЗА: „Прощання з гріхом".
ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед.
ХИМЕРА: „Любоші балетниці".
РАЙ: „Кохання в авті" (Джо Мая).
СВІТ: „Пісня ночі" (Іван Кепура).
СТИЛЕВЕ: „Навчи мене кохати" (Рам. Новаро), ревія: „Весна пробуджується".
УТІХА: „Чоловіки та жінки" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 21. березня 1934.

Відень (506,8) 10·20 Старогрецька музика, 20·05 Симф. концерт, 22·15 Танкова музика, спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 17·30 Спів, **Париж** (1796) 21·45 Симф. концерт, **Атльона** (531) 20·50, 21·20 Спів, **Білгород** (437,3) 17·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 12·00 Солісти, 20·50 Північні пісні (Мернер, мецосопран), **Гайльсберг** (291) 11·30 Концерт оп. орхестри, 18·25 Спів, **Мінхен** (405,4) 17·50 Спів, **Москва** (360,6) 17·26 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Букарешт** (212,6) 20·00 Фортепян, 20·45 Спів, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·30 Фортепян, 19·30 „Країна осміху" оп. Легара, **Міляно** (368,6) 11·15 Легка музика, 17·10 Спів, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 21·00 Опера.

Четвер, 22. березня 1934.

Відень (506,8) 17·10 Ресіталь на віолі, 17·35 Фортепян, **Братислава** (298,8) 11·05 Концерт, **Брно** (325,4) 17·50 Спів, **Прага** (470,2) 20·05 Симф. концерт, 22·40 **Фестіваль Сметани**, **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 21·15 Хор, **Берлін** (356,7) 17·00 Музика на оазі (відч. з муз. ілюстрацією), 17·15 Дуети, пісні, 19·00 Держ. авдиція (спів, музика), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Моцарт, Бетовен, Брамс, 17·50 Сучасна музика, **Ляйпціг** (382,2) 14·25 Програма для дітей, 14·45 Солісти, **Мінхен** (405,4) 16·00 Оп. і популярна музика, 17·50 Циг. пісні, 20·30 Веселий вечір, **Букарешт** (212,6) 19·30 Опера, **Будапешт** (550,5) 13·30 Військ. музика, 21·35 Спів, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·50 „Норимберські співці" оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 21. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Концерт, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 16·10 Для дітей: Панна з мокрою головою (на осн. Макушинського), 16·55 Легка музика (гр. плити), 18·00 Балачка: „Одідичення серед цвітів", 18·20 Репортаж із літака: „Лет над Краковом", 18·40 Легка музика, 19·05 Всячина, 19·25 Літ. фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт фінляндської музики, 21·00 „Умовини вдобування праці", 21·15 Концерт (музика, спів), 22·00 Сальонова музика (гр. плити). 22·30, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 22. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нар. музика з гр. плит, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Легка музика (трубна орхестра з гр. плит), 16·55 Солісти (спів, музика), 18·00 Відч. „Долар і фунт", 18·20 Авд. „Лиця та маски", 19·03 „Спортовий фейлетон", 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. фейлетон, 20·15 Концерт (музика, спів), Почт. техн. скринька, 22·00 Всячина, 22·15, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5.28 зол.

Золото: Доляри 8·96—9·00. Франки фр. 35·30—35·80 Дукати 83·50—83·80, Корони 37·50—37·80. Рублі 46·30—47·00.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·09—27·10, Париж 34·95, Берлін 209·80, Ціріх 171·46, Амстердам 357·60, Прага 22·03, Міляно 45·55, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31. Австрійські шілінги 97, бельгійські франки 24·60.

Варшава, 20. III. ПАТ. Слабість німецької валюти, яка виявилася вчора на біржі в Льондоні, занотувалася на більшості европейських бірж. На варшавській біржі нотування німецької марки, що виносило 17. і 19. п. м 210·60, нині виносило ледви 209·80.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·60—2·70.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	І-а	ІІ-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Площа С.-Б. Школи, товариства і установи, що задумують у 1934 р. користати з руханково-спортової площі Сокола-Батька, внесуть подання до дня 30 ц. м. 1268 2—2 **Старшина С.-Б.**

Товариський зїзд. В цїли скликання товариського зїзду в початком літніх ферій просимо всіх Товаришів з відділу А. і Б. учительської семинарії в Самборі, які в році 1913 зложили матуру, подати свої адреси на руки тов. Франца Дробіка, учителя в Турці н/Стр., найпізніше до 15. травня 1934. Речинець зїзду подамо в своїм часі. За Комітет: **Франц Дробік і Мирон Комарницький.** 1282

Подаємо до відома інтересентів, що передконкурсові і передординаційні іспити в місяці квітні ц. р. не відбудуться з причини святочних ферій. — **Деканат Теольогічного Виділу Гр.-Кат. Богословської Академії у Львові.**

Філія Союзу Українок у Львові запрошує своїх членів та впроваджених ними гостей на Ширші Сходини з рефератом п. пос. Мілени Рудницької на тему: Український Жіночий Конгрес. Сходини відбудуться в неділю дня 25-го березня о год. 3·30 точно, в салі „Української Бесіди". Участь членів обовязкова — гостям раді. **Виділ.** 1283 1—1

ПОДЯКА.

В. П. Комісареві Народного Дому послові **Мих. Бачинському** і директорові **Ів. Слезюкові** за відступлення салі театру „Ріжнородностей", проф. **Оксані Суховерській та її ученицям** за те, що своїми продукціями перенесли глядачів в казкові країни мрій, **Богданові Перфецькому** за вмілий фортепяновий дострій — складає Виділ Товариства — „Українська Захоронка" щиру подяку.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/53 3—10

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хорунщина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, зелівки мужеські 3·—, жіночі 2·20, обцаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 12—25

ІНДИКИ ЖИВІ в кожній скількості купує Маслосоюз, Львів, ул. Бартоша Ґловацького 23. Тел. 81-04 або 43-86. 2—3

МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ першої якости, можна найдешевше набути в крамниці „Українського Народнього Мистецтва" Львів, вул. Косцюшка 1. 1284 1—6

НАЙМОДНІШЕ, найдешевше і найліпше переробляє і чистить жіночі, мужеські і діточі капелюхи фабрика капелюхів Найвельта. Контори приймять пл. Марійська 8., Городецька 72. і Пястів 23. 10/44 1—3

МАЮ прекрасно уладжену віллю в Брюховичах з 12 умебльованими убікаціями і хотів би уладити до спілки пансіон для дітей і дорослих. Шукаю спільнички з капіталом 2.000 зол., постелею і начинням для пансіону. Зголошення Пястів 23 — фабрика, або телефон 18-25 і 7-00. 9/44 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

I. Оголошення. Звичайні Загальні Збори Акціонарів Земельного Банку Гіпотечного, Спілки Акційної у Львові, відбудуться дня 25. квітня 1934 р. в льокалі Банку у Львові, при вул. Словацького ч. 14. в год. 12-ій. **Порядок нарад.** 1) Отворення і вибір Предсідника Загальних Зборів. 2) Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку, затвердження звіту, як також білянсу та рахунку страт і зисків за р. 1933. й ухвалення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку. 3) Розділ зиску. 4) Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце уступивших. 5) Внесення по думці § 67. статуту. До участи в Загальних Зборах управнені ті Акціонарі, котрі по думці § 60. статуту зложать у касі Банку найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законами. Управненим до вступу на Загальні Збори будуть видані леґітимації. Акціонарі, котрі репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше 14 днів перед Загальними Зборами зголосити додаточні справи до порядку нарад. — **Дирекція Земельного Банку Гіпотечного А. С. у Львові.** 1279

Оповістка в справі вибору представників на Загальні Збори Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" у Львові.

По думці постанов §§ 20—24 статуту мусять бути на цьогорічні Загальні Збори Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" вибрані нові представники. Вибрані представники мусять бути членами Товариства і мати активне право вибору. До вибору представників управнені всі власновільні члени, які належали до Товариства вже в попередньому обороговому році з безпосередніми обезпеченнями без огляду на висоту обезпечених сум. Право вибору виконують члени в тих виборчих округах, у яких находяться їхні обезпечені предмети. Член управнений до голосування може дати заступитися на виборчих зборах, але лише таким самим членом, котрому в тій цілі має вручити у правній формі виставлену повновласть до заступства. Один член не може на основі повновласти заступати більше як один голос. Невласновільні особи голосують через своїх законних заступників, а правні особи голосують через законних заступників або повновласників. Виборчу округу творить кожний політичний повіт, у котрому предмети обезпечені в попереднім обороговім році в Товаристві безпосередньо, представляють разом суму обезпечення найменше 500.000 зол. Повіти, що дають меншу суму, будуть злучені з одним з найближчих повітів в одну виборчу округу. Кожна виборча округа вибирає одного представника, а якщо сума обезпечень безпосередніх обезпечень у виборчій окрузі перевищає квоту 1,000.000 зол. за кожний дальший розпочатий 1,000.000 зол. слідуючого представника. Дирекція Товариства уповажнить у кожній окрузі одного члена до скликання Зборів, установить для нього на випадок його перешкоди заступника, означить місце і час збору та оповістить про це в часописі „Діло". Підчас виборчого збору веде провід член, який був уповноважений до скликання тогож або його заступник. Вибори відбуваються правосильно без огляду на число присутніх управнених до голосування членів звичайною більшістю голосів. З ходу виборчого збору списаний протокол має бути безпроволочно висланий Дирекції, яка вишле вибраному представникові леґітимацію. — Функції представників тревають 6 літ. На випадок смерти, уступлення або втрати активного права вибору представника буде заряджений доповнюючий вибір на протяг остаючого часу тревання функцій уступившого представника. Місцем вибору в кожній окрузі є та місцевість, де є осідок староства, а в округах, зложених з більше повітів, осідок староства, означений Дирекцією. В найближчім часі будуть подані речинці виборчих зборів з означенням години і сали, як також назвища тих членів, котрим Дирекція доручить перевести збори. У Львові, дня 21. березня 1934. Дирекція Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" у Львові. 1294

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ
МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ
Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

Найновіші весняні і літні моделі! — — Плащі, костюми і сукні — — поручає фірма: **МІЛЛЄР І БЕЕР** Львів, Рутовського 6.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.